

Art. - Aan de slag met de Nieuwe Code (deel I)

Publicatie Tijdschrift Ondernemingsrechtpraktijk

Aflevering 2017/1

Vindplaats 2017/78

Publicatiedatum 11 februari 2017

Auteurs mr. LE. Stroeve, mr. M.A.J. Cremers

Aan de slag met de Nieuwe Code (deel I)

De nieuwe Nederlandse Corporate Governance Code treedt in werking vanaf het boekjaar beginnend op of na 1 januari 2017. Hoewel Nederlandse beursvennootschappen pas in hun jaarverslag over 2017 verantwoording moeten afleggen over de naleving van de nieuwe code moeten zij daarmee nu al aan de slag. Wij benoemen de belangrijkste actiepunten voor bestuur, raad van commissarissen en andere bij de vennootschap betrokken commissies en personen.

Inleiding

Op 8 december 2016 heeft de Monitoring Commissie Corporate Governance Code (de "Commissie") de herziene Nederlandse Corporate Governance Code (de "Nieuwe Code") aan Minister Kamp van Economische Zaken overhandigd. De Nieuwe Code vervangt de Nederlandse Corporate Governance Code die sinds 2008 geldt voor beursvennootschappen¹ (de "Oude Code").

Voortschrijdende ontwikkelingen, de tijdgeest en overlap met wetgeving zijn aanleiding geweest om de Oude Code aan te passen.

De functionele indeling van de Oude Code heeft plaats gemaakt voor een thematische indeling. De te adresseren onderwerpen zijn centraal gesteld en er wordt toegelicht wie welke rol daarbinnen vervult.²

Inwerkingtreding Nieuwe Code

De Oude Code is verankerd in de wet.³ In de Nieuwe Code lezen we weliswaar dat deze in werking treedt vanaf het boekjaar beginnend op of na 1 januari 2017⁴, maar een wettelijke verankering ontbreekt nog. De daarvoor benodigde algemene maatregel van bestuur⁵ is nog niet genomen. In het vervolg van dit artikel gaan we ervan uit dat de Nieuwe Code op korte termijn in de wet verankerd wordt en dat de Nieuwe Code van toepassing is vanaf het boekjaar beginnend op of na 1 januari 2017.

Wat betekent dit voor de beursvennootschap?

Bestuursverslag 2016 en algemene vergadering 2017

De beursvennootschap dient in een afzonderlijk hoofdstuk in het bestuursverslag over het boekjaar 2016 mededeling te doen over de naleving van de Oude Code en daarbij gemotiveerd opgave te doen over principes en best practice bepalingen ("bpb") die niet worden nageleefd. Het bestuur ("RvB") en de raad van commissarissen ("RvC") leggen daarover verantwoording af aan de algemene vergadering ("AvA") te houden in 2017.⁶

Bestuursverslag 2017 en algemene vergadering 2018

Ten aanzien van het boekjaar 2017 zal eveneens in een afzonderlijk hoofdstuk in het bestuursverslag mededeling moeten worden gedaan over de naleving van de Nieuwe Code. De RvB en RvC leggen daarover verantwoording af aan de AvA die wordt gehouden in 2018.

De Commissie beveelt vennootschappen aan het hoofdstuk in het bestuursverslag over de hoofdlijnen van de corporate governance structuur en de naleving van de Nieuwe Code als afzonderlijk agendapunt ter bespreking aan de AvA van 2018 voor te leggen.⁷

Naleving van de Nieuwe Code

Voor de naleving van de Nieuwe Code geldt hetzelfde principe als bij de naleving van de Oude Code: het 'pas toe of leg uit'-principe. Bij afwijking moet de vennootschap een inhoudelijke en inzichtelijke uitleg geven waarom van een principe of bpb wordt afgeweken.⁸

De Oude Code bepaalt dat de RvB en RvC eventuele afwijkingen van de codebepalingen moeten voorzien 'van een deugdelijke motivering'. Volgens de Commissie⁹ moet de uitleg bij afwijking van de Nieuwe Code in ieder geval de volgende elementen bevatten: (i) de wijze waarop de vennootschap is afgeweken, (ii) de redenen voor afwijking, (iii) indien de afwijking tijdelijk is en langer dan één boekjaar duurt, wanneer de vennootschap voornemens is het principe of de bpb weer na te leven; en (iv) in voorkomend geval, een beschrijving van de genomen alternatieve maatregel en een uiteenzetting hoe die maatregel de doelstelling van het principe respectievelijk de bpb bereikt, of een verduidelijking hoe de maatregel bijdraagt tot een goede corporate governance van de vennootschap.

Aan de slag met de Nieuwe Code

Op de RvB en RvC rust nu de taak:

1. de Nieuwe Code te bestuderen en te analyseren;
2. vast te stellen welke principes en best practice bepalingen de vennootschap wenst toe te passen en, voor zover dat niet het geval is, wat de motivering daarvoor is; en
3. de Nieuwe Code te implementeren en waar nodig wijziging aan te brengen in regelingen, reglementen, procedures of anderszins schriftelijke vastleggingen.¹⁰

Volgens de Commissie wordt een vennootschap geacht de Nieuwe Code na te leven, indien de benodigde wijzigingen in regelingen, reglementen, procedures of anderszins schriftelijke vastleggingen *uiterlijk op 31 december 2017* zijn geïmplementeerd.¹¹ Een letterlijke lezing van deze overgangsbepaling brengt volgens ons met zich dat vennootschappen de Nieuwe Code weliswaar al moeten naleven vanaf 1 januari 2017 (of zoveel later als het boekjaar begint), maar dat vennootschappen tot 31 december 2017 de tijd wordt gegund om de relevante documentatie aan te passen. Daarbij kun je je overigens de vraag stellen of het haalbaar is voor vennootschappen om alle principes en best practice bepalingen uit de Code al vanaf 1 januari 2017 na te leven.¹² Wij kunnen ons voorstellen dat dat niet (of niet geheel) het geval is. Niettemin adviseren we beursvennootschappen om daar waar dat praktisch mogelijk is, de principes en bpb's van de Nieuwe Code vanaf 1 januari 2017 na te leven.

Wij behandelen hierna de belangrijkste wijzigingen in de Nieuwe Code ten opzichte van de Oude Code. Wij geven daarbij steeds aan de hand van een tabel aan welke nieuwe acties zijn vereist om tot naleving van de Nieuwe Code te komen. We volgen daarbij zoveel mogelijk de indeling van de Nieuwe Code. De specifieke bepalingen die van toepassing zijn ingeval van een *one tier board* laten we buiten beschouwing.

Hoofdstuk 1: Lange termijn waardecreatie

Lange termijn waardecreatie

Volgens de Commissie is de belangrijkste wijziging van de Nieuwe Code het centraal stellen van lange termijn waardecreatie.¹³ De Commissie geeft daarbij als reden dat de oorzaak van misstanden in het verleden veelal is terug te voeren op een bedrijfsmodel dat te veel was gericht op het behalen van korte termijn winsten. Daarnaast is het hoge tempo waarin nieuwe technologieën worden ontwikkeld en verdienmodellen veranderen een reden voor de Commissie om de lange termijn waardecreatie centraal te stellen.

Van bestuurders en commissarissen wordt verwacht dat zij duurzaam handelen door bewuste keuzes te maken over de houdbaarheid van de strategie op lange termijn. De RvB dient daartoe de in aanmerking komende belangen van de *stakeholders*¹⁴ te wegen. Onder toezicht¹⁵ van de RvC ontwikkelt de RvB een visie op de lange termijn waardecreatie van de vennootschap en haar onderneming en formuleert een daarbij passende strategie.

<i>Lange termijn waardecreatie</i>

<i>Lange termijn waardecreatie</i>		
Actie	RvB	RvC
Visie op lange termijn waardecreatie ontwikkelen (<i>principe 1.1 en bpb 1.1.1</i>)	x	
Strategie formuleren - en indien nodig aanpassen - ter realisatie lange termijn waardecreatie (<i>bpb 1.1.1</i>)	x	
RvC betrekken bij formulering strategie en verantwoording afleggen aan RvC (<i>bpb 1.1.2</i>)	x	
Betrokken zijn bij formulering strategie (<i>bpb 1.1.2</i>)		x
Uitvoeren strategie (<i>bpb 1.1.3</i>)	x	
Toezicht houden op uitvoering (<i>principe 1.1 en bpb 1.1.3</i>)		x
Regelmatig bespreken van strategie, uitvoering van strategie en daarmee samenhangende risico's (<i>bpb 1.1.3</i>) ¹⁶		x
Verantwoording afleggen in RvC-verslag over wijze van betrokkenheid bij totstandkoming strategie en toezicht op uitvoering (<i>bpb 1.1.3</i>)		x
Toelichten in bestuursverslag van visie, strategie, en wijze van bijdrage afgelopen boekjaar (<i>bpb 1.1.4</i>)	x	

Risicobeheersing en verantwoording

De vennootschap moet beschikken over adequate interne risicobeheersings- en controlesystemen;¹⁷ een dergelijk systeem is cruciaal voor het realiseren van waardecreatie op de lange termijn. De Oude Code bevat enkele bepalingen over de wijze waarop deze risicobeheersings- en controlesystemen dienen te worden ingericht. In de Nieuwe Code wordt dit onderwerp meer uitgewerkt in specifieke bepalingen over risicobeoordeling, implementatie van de risicobeheersings- en controlesystemen en de monitoring van de werking hiervan. De rol van de RvB wordt op dit punt verzwaaard.

De RvB geeft inzicht in de kwaliteit van de systemen voor beheersing van risico's, en legt daarover verantwoording af in de in control statement. Nieuw is dat de RvB zich in de in control statement ook moet uitspreken over de verwachtingen voor de toekomst, door aan te geven welke materiële risico's van invloed kunnen zijn op de continuïteit van de vennootschap voor een periode van 12 maanden. Daarnaast dient de RvB te verklaren dat het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op *going concern* basis. Het voorgaande leidt ertoe dat de inhoud van de verklaring dient te wijzigen. In materieel opzicht is echter geen sprake van een vernieuwing, nu de materiële risico's al worden gerapporteerd in het bestuursverslag en aan de financiële verslaggeving de veronderstelling ten grondslag ligt dat deze op *going concern* basis wordt opgesteld.

<i>Risicobeheersing en verantwoording</i>		
Actie	RvB	
Bij risicobeoordeling ook aandacht besteden aan vaststelling risicobereidheid en aan maatregelen tegenover deze risico's (<i>principe 1.2 en bpb 1.2.1</i>)	x	
Meer aandacht voor implementatie en bekendmaken van risicobeheersings- en controlesystemen in werkprocessen (<i>bpb 1.2.2</i>)		x
Ten minste jaarlijks systematische beoordeling van de opzet en werking van de risicobeheersings- en controlesystemen rekening houdend met de in bpb 1.2.3 vermelde elementen (<i>bpb 1.2.3</i>)		x
Uitbreiding bewoordingen in control statement (<i>principe 1.4 en bpb 1.4.3</i>)		x

Interne audit functie

Een vernieuwing is de sterkere positionering van de interne audit functie¹⁸, die onder meer de opzet en werking van het risicobeheersingssysteem beoordeelt. De rol van de RvC wordt hierbij verzwaaard. De RvC houdt toezicht op de interne audit functie en heeft regelmatig contact met diegene die de functie vervult.

Uitgangspunt is dat de RvB voor de uitvoering van de taak van de interne audit functie een interne auditdienst inricht, met aan het hoofd de interne auditor.¹⁹ Indien een vennootschap niet aan dit uitgangspunt voldoet, beoordeelt de RvC jaarlijks of adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en of behoefte bestaat om een interne audit dienst in te richten.

<i>Interne audit functie</i>				
Actie	RvB	RvC	Audit Cie*	Int. Aud**
Benoemen (of ontslaan) Int.Aud (<i>bpb 1.3.1</i>)	x			
Goedkeuren benoeming (en ontslag) Int.Aud (<i>bpb 1.3.1</i>)		x		
Adviseren over benoeming (en ontslag) Int.Aud (<i>bpb 1.3.1</i>)			x	
Jaarlijks beoordelen hoe interne audit functie de taak uitvoert (<i>bpb 1.3.2</i>)	x		x	
Opstellen werkplan en betrekken RvB (naast Audit Cie en externe accountant); in werkplan aandacht besteden aan interactie met externe accountant (<i>bpb 1.3.3</i>)				x
Goedkeuren werkplan interne audit functie (<i>bpb 1.3.3</i>)	x	x		
Beoordelen of interne audit functie (i) over voldoende middelen beschikt ter uitvoering werkplan, en (ii) toegang heeft tot informatie die voor uitvoering werkzaamheden van belang is (<i>bpb 1.3.4</i>)	x			x
Vastleggen wijze van informatieverschaffing aan Audit Cie door interne audit functie (<i>bpb 1.3.4</i>)			x	x
Rapporteren onderzoeksresultaten aan RvB (naast rapporteren Audit Cie en informeren externe accountant) (<i>bpb 1.3.5</i>)				x
Indien interne audit functie dienst ontbreekt, jaarlijks uitleggen en beoordelen of adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en bevindingen hieromtrent opnemen in het RvC-verslag (<i>bpb 1.3.6</i>)		x		
Adviseren bij beoordeling zoals bedoeld in <i>bpb 1.3.6</i> (<i>bpb 1.3.6</i>)			x	

* Audit Commissie

**Internal Auditor

<i>Externe accountant</i>				
Actie	RvB	RvC	Audit Cie	Ext. Acc*
Ext.Acc op hoofdlijnen inlichten over de rapportages omtrent zijn functioneren (<i>bpb 1.6.2</i>)		x		
Formuleren voorstel aan RvC voor controleopdracht aan Ext.Acc (<i>principe 1.6 en bpb 1.6.3</i>)			x	
Vaststellen opdracht (<i>bpb 1.6.3</i>)		x		
	x			

<i>Externe accountant</i>		
Publiceren persbericht ingeval van tussentijdse beëindiging relatie met externe accountantsorganisatie met toelichting reden beëindiging (<i>bpb 1.6.5</i>)		
Bespreken van concept auditplan met RvB, alvorens het voor te leggen aan Audit Cie (<i>bpb 1.7.2</i>)		x
Jaarlijks bespreken van in bpb 1.7.2 vermelde onderwerpen met Ext.Acc (<i>principe 1.7 en bpb 1.7.2</i>)**	x	
Beoordelen betrokkenheid Ext.Acc bij financiële berichtgeving anders dan de jaarrekening (<i>bpb 1.7.3</i>)	x	
Rol bij misstand/onregelmatigheid (<i>bpb 2.6.3</i>). Zie ook 'Misstanden en onregelmatigheden'.		x
Bijwonen vergaderingen Audit Cie, tenzij Audit Cie anders bepaalt (<i>bpb 1.5.2</i>).		x

* Externe Accountant

** Op grond van de Oude Code moet de auditcommissie beoordelen hoe de externe accountant hierbij wordt betrokken (bpb V.1.2). Op basis van de Nieuwe Code beoordeelt de auditcommissie eerst of de externe accountant moet worden betrokken, en zo ja, op welke wijze.

Externe accountant²⁰

De rol van de auditcommissie en de RvC bij de selectie en (her)benoeming van de externe accountant wordt verder

versterkt.²¹ Onder meer is nieuw dat bij een tussentijdse beëindiging van de relatie met de externe accountantsorganisatie een persbericht dient te worden gepubliceerd.

Hoofdstuk 2: Effectief bestuur en toezicht

Samenstelling en omvang RvB en RvC

De RvB en RvC moeten zodanig zijn samengesteld dat de benodigde deskundigheid, achtergrond, competenties en – in het geval van de RvC – onafhankelijkheid aanwezig zijn om hun taken naar behoren te kunnen vervullen. De omvang van beide organen is daarop toegesneden.²²

Deskundigheid

In de toelichting bij de Code schrijft de Commissie dat van belang is dat in de RvB en RvC ook voldoende deskundigheid aanwezig is om tijdig kansen en risico's te signaleren die gepaard kunnen gaan met vernieuwingen in business modellen en technologieën.²³

De Oude Code²⁴ schrijft voor dat ten minste één commissaris financieel deskundig is. In de Nieuwe Code is dit voorschrift vervallen, maar volgt het uit de wet. Het Besluit instelling auditcommissie²⁵ schrijft voor dat ten minste één lid van de auditcommissie deskundig is op het gebied van financiële verslaggeving of de controle van de jaarrekening.

Deskundigheid RvB en RvC		
Actie	RvC	S&B Cie*
Nagaan of RvB/RvC beschikt over voldoende deskundigheid voor signaleren kansen/risico's verbonden aan vernieuwingen in business modellen en technologieën (<i>toelichting Commissie, Nieuwe Code p. 45</i>)	x	
		x

Deskundigheid RvB en RvC	
Bij voorbereiding besluitvorming RvC richten op deskundige samenstelling RvB/RvC (<i>bpb 2.2.5</i>)	
Review profielschets en aanpassen indien nodig (<i>bpb 2.1.1, met name punt (iii) en (iv)</i>)	x

* Selectie- en benoemingscommissie

Diversiteit

De Oude Code bepaalt dat moet worden gestreefd naar een gemengde samenstelling van de RvC, waarbij onder gemengde samenstelling onder meer moet worden verstaan: *geslacht en leeftijd*.²⁶

Onder de Nieuwe Code moet de RvC een diversiteitsbeleid opstellen voor zowel de RvC als voor de RvB (en de executive committee, indien ingesteld). Hierin wordt ingegaan op concrete doelstellingen ten aanzien van diversiteit en de voor de vennootschap relevante aspecten van diversiteit, zoals *nationaliteit, leeftijd, geslacht, en achtergrond inzake opleiding en beroepservaring*.²⁷

Eumedion heeft diversiteit van besturen en raden van commissarissen als speerpunt voor het komende vergaderseizoen (dus verslagjaar 2016) aangekondigd. Eumedion verwacht van beursgenoteerde vennootschappen dat zij in het RvB verslag onder meer inzicht geven in het recruitmentproces, de gehanteerde selectiecriteria en het diversiteitsbeleid.²⁸

Op 1 januari 2016 is de verplichting om bij benoemingen, voordrachten en het opstellen van een profielschets zoveel mogelijk rekening te houden met een evenwichtige verdeling van zetels van de RvB en RvC tussen mannen en vrouwen (ten minste 30% vrouwen en ten minste 30% mannen) komen te vervallen.²⁹ Op 7 februari 2016 is een wetsvoorstel³⁰ door de eerste Kamer aangenomen waarmee het streefcijfer opnieuw wordt ingevoerd voor de periode tot 1 januari 2020. De verwachting is dat het wetsvoorstel spoedig in werking zal treden. Wij raden aan in het bestuursverslag over 2016 een paragraaf over evenwichtige verdeling van zetels/diversiteit op te nemen.³¹

Diversiteit			
Actie	RvB	RvC	S&B Cie
Opstellen diversiteitsbeleid voor samenstelling van RvB, RvC en, indien ingesteld, executive committee (<i>bpb 2.1.5</i>)		x	
Bij voorbereiding besluitvorming RvC richten op diversiteit in samenstelling RvB/RvC (<i>bpb 2.2.5</i>)			x
Toelichten diversiteitsbeleid in corporate governance verklaring, waarbij wordt ingegaan op doelstellingen-, wijze van uitvoering en resultaten van beleid in afgelopen boekjaar (<i>bpb 2.1.6</i>)	x		
Beoordelen profielschets en aanpassen indien nodig (<i>bpb 2.1.1 (ii)</i>)		x	

Onafhankelijkheid

De Nieuwe Code bevat iets soepeler bepalingen over de onafhankelijkheid van commissarissen. Waar onder de Oude Code maximaal één commissaris niet onafhankelijk mocht zijn, mogen er onder de Nieuwe Code meer onafhankelijke commissarissen zijn, mits minder dan de helft.³² Ten aanzien van de niet onafhankelijke commissarissen geldt bovendien dat:

(i) maximaal één commissaris niet onafhankelijk is in de zin van *bpb 2.1.8 i- v* Nieuwe Code, en

(ii) per (groep) aandeelhouder(s) met (direct/indirect) meer dan een 10% belang er maximaal één commissaris is die kan gelden als met de aandeelhouder verbonden of hem vertegenwoordigend als bedoeld in *bpb 2.1.8 vi-vii* Nieuwe Code.

De Oude Code bepaalt dat de voorzitter van de RvC geen voormalig bestuurder van de vennootschap is.³³ De Nieuwe Code is op dit punt iets strenger en voegt daaraan toe³⁴ dat de voorzitter onafhankelijk moet zijn in de zin van bpb 2.1.8 Nieuwe Code.

Onafhankelijkheid RvC		
Actie	RvC	S&B Cie
Nagaan welke commissarissen onafhankelijk zijn onder Nieuwe Code (<i>bpb's 2.1.7 en 2.1.8</i>)	x	x
Nagaan of voorzitter RvC onafhankelijk is in de zin van bpb 2.1.9 (<i>bpb 2.1.9</i>)	x	x
Beoordelen profielschets en aanpassen indien nodig (<i>bpb 2.1.1 (iv)</i>)	x	x

Executive committee

De Nieuwe Code besteedt ook aandacht aan de *Executive Committee* ("Exco"). De Commissie erkent dat de wijze waarop vennootschappen door het instellen van een Exco hun bestuursmodel inrichten, aanzienlijk kan verschillen. Om die reden heeft de Commissie ervoor gekozen om geen concrete voorschriften voor het functioneren van de Exco op te nemen, maar acht zij het

van belang dat de vennootschap met een Exco zich van de risico's verbonden aan dit bestuursmodel bewust is.³⁵ Bpb 2.1.3 richt zich dan ook met name op het waarborgen van deskundigheid en verantwoordelijkheden van de RvB en adequate informatievoorziening aan de RvC, zonder dat daarin concrete

suggesties voor de inrichting van dit bestuursmodel worden gedaan.³⁶

<i>Executive committee (ExCo) (indien deze is ingesteld)</i>		
Actie	RvB	RvC
Rekening houden met <i>checks and balances</i> , zoals het waarborgen van deskundigheid en verantwoordelijkheden van de RvB en informatievoorziening aan RvC (<i>bpb 2.1.3</i>)	x	
Verantwoording afleggen in bestuursverslag over: i. keuze voor ExCo ii. rol, taak en samenstelling ExCo iii. wijze vormgeving contact tussen RvC en ExCo (<i>bpb 2.1.3</i>)	x	
Toezicht houden op taak van bestuur betreffende het waarborgen van checks and balances, met name inzake dynamiek en verhouding tussen bestuur en ExCo (<i>bpb 2.1.3</i>)		x
Opnemen van passage over omgang met ExCo in RvC reglement (<i>bpb 2.3.1</i>)		x
Opstellen diversiteitsbeleid voor samenstelling van ExCo (<i>bpb 2.1.5</i>)		x
Informereren van RvC over beloning van leden ExCo (niet zijnde statutaire bestuurders) en jaarlijks bespreken van deze beloning met RvC (<i>bpb 3.1.3</i>)	x	

Deel II van dit artikel verschijnt in de volgende TOP. Wij vervolgen daar met de resterende bepalingen uit Hoofdstuk 2 van de Nieuwe Code (Effectief bestuur en toezicht), en benoemen de meest in het oog springende nieuwe bepalingen opgenomen in Hoofdstuk 3 (Beloningen) en Hoofdstuk 4 (Algemene Vergadering).

(wordt vervolgt)

Mr. Lieke E. Stroeve en mr. Manon A.J. Cremers

Mr. Lieke E. Stroeve en mr. Manon A.J. Cremers zijn respectievelijk kandidaat-notaris en notaris bij Stibbe.

- 1) P. 7 Nieuwe Code en artikel 1 van het Vaststellingsbesluit nadere voorschriften inhoud bestuursverslag.
- 2) Met de thematische indeling zijn de interactie en verhouding tussen RvB en RvC inzichtelijker geworden en wordt een integrale behandeling van de onderwerpen gestimuleerd. Zie Document van de Commissie "Herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code. De belangrijkste wijzigingen in vogelvlucht", 2016, p. 6, via www.mccg.nl (hierna aangeduid als: "De belangrijkste wijzigingen in vogelvlucht").
- 3) Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag (*Stb.* 2004, 747).
- 4) Zie p. 42 onder 1 Nieuwe Code.
- 5) De Nieuwe Code moet bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen als gedragscode in de zin van artikel 2:391 lid 5 van het Burgerlijk Wetboek.
- 6) Principe I en bpb I.1 Oude Code. Zie ook artikel 3.1 van het Vaststellingsbesluit nadere voorschriften inhoud bestuursverslag.
- 7) Zie p. 42 onder 1 Nieuwe Code. Wij gaan er overigens van uit dat beursvennootschappen die al in de AvA van 2017 de hoofdlijnen van de nieuwe corporate governance structuur wensen te bespreken, dit kunnen doen. Uiteraard zal in de AvA van 2018 aan de hand van het bestuursverslag over 2017 verantwoording worden afgelegd over de naleving van de Nieuwe Code gedurende het boekjaar 2017.
- 8) In de Nieuwe Code (p. 11) lezen we dat de Nieuwe Code ruimte biedt om af te wijken van de *principes* en Bpb's. In de Oude Code werd slechts verwezen naar afwijkingen van Bpb's.
- 9) Zie p. 11 Nieuwe Code.
- 10) Denk bijvoorbeeld ook aan een eventueel benodigde wijziging van de statuten van de vennootschap.
- 11) Zie p. 42 Nieuwe Code onder 2.
- 12) Evenals onder de Oude Code (I.2), schrijft de Nieuwe Code (onder 4.1.3 sub vii) voor dat elke substantiële verandering in de corporate governance structuur van de vennootschap en in de naleving van deze Code als apart agendapunt in de AvA moet worden behandeld. De Commissie gaat er blijkbaar van uit dat wanneer een vennootschap vanaf 1 januari 2017 de bepalingen uit de Nieuwe Code naleeft, dit niet automatisch tot een substantiële wijziging van de corporate governance structuur leidt, waardoor dit in de AvA van 2017 zou moeten worden besproken. Dit maken wij op uit het feit dat de Commissie slechts melding maakt van de agendering van de bespreking van het hoofdstuk in het bestuursverslag over de hoofdlijnen van de corporate governance structuur en de naleving van de Nieuwe Code in de AvA van 2018 (zie p. 42 Nieuwe Code onder 1).
- 13) De belangrijkste wijzigingen in vogelvlucht, p. 2.
- 14) De Commissie geeft de volgende ruime betekenis aan het begrip stakeholders: groepen en individuen die direct of indirect het bereiken van de doelstellingen van de vennootschap beïnvloeden of er door worden beïnvloed: werknemers, aandeelhouders en andere kapitaalverschaffers, toeleveranciers, afnemers en andere belanghebbenden (zie p. 8 Nieuwe Code).
- 15) De Nieuwe Code benoemt op diverse plaatsen expliciet een toezichthoudende taak van de RvC, ondanks het feit dat de RvC uiteraard in zijn algemeenheid tot taak heeft toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming (artikel 2:140 lid 2 Burgerlijk Wetboek).
- 16) Deze bpb is niet geheel nieuw; ook onder de Oude Code (bpb III.1.8) moet ten minste eenmaal per jaar de strategie worden besproken. Onder de Nieuwe Code dient dit echter regelmatig te geschieden, en dient de strategie te zijn gericht op de lange termijn waardecreatie.
- 17) Principe 1.2 en 1.4 Nieuwe Code. De Commissie licht toe dat onder de te identificeren en te beheersen risico's vallen zowel interne als externe risico's, waaronder ook de beloningsstructuur van bestuurders en werknemers (zie p. 44 Nieuwe Code).

18) Principe 1.3 Nieuwe Code.

19) Indien van dit uitgangspunt wordt afgeweken, bijvoorbeeld als de omvang van de vennootschap zich daarvoor niet leent, kan uitbesteding volgens de Commissie een adequaat alternatief zijn. Ook in dat geval blijven de RvC en de auditcommissie betrokken bij de taakuitvoering van de interne audit functie, zoals bepaald in *bpb*-'s 1.3.1 tot en met 1.3.5 (zie p. 44 Nieuwe Code).

20) Principes 1.6 en 1.7 Nieuwe Code.

21) Overigens zijn de taken van de auditcommissie bij de selectie van de accountant op gedetailleerde wijze voorgescreven in de rechtstreeks werkende Audit Verordening (Verordening (EU) nr. 537/2014, *PbEU* 2014, L 158).

22) Principe 2.1 Nieuwe Code.

23) P. 45 Nieuwe Code.

24) Bpb III.3.2 Oude Code.

25) Het Besluit instelling auditcommissie is op 1 januari 2017 aangepast door inwerkingtreding van het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen (*Stb.* 2016, 507).

26) Principe III.3 Oude Code.

27) Bpb 2.1.5 Nieuwe Code.

28) Eumedion Speerpuntenbrief 2017 van 11 oktober 2016, via <http://www.eumedion.nl/nl>.

29) Artikel 2:166 en 2:391 lid 7 BW.

30) Wetsvoorstel tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het voortzetten van het streefcijfer voor een evenwichtige verdeling van de zetels van de RvB en RvC van grote naamloze en besloten vennootschappen (34435).

31) Zie ook de verplichting voor grote beursgenoteerde vennootschappen om op basis van de Europese Richtlijn over publicatie van niet-financiële informatie en informatie over diversiteit in het bestuursverslag (Richtlijn 2014/95/EU, *PbEU* 2014, L 330/1) in de corporate governance verklaring in het bestuursverslag informatie te verstrekken over het diversiteitsbeleid voor de RvB (bij een one tier board) en voor de RvB en RvC (bij een *two tier board*). Deze Richtlijn is in Nederland geïmplementeerd bij Wet van 28 september 2016 (*Stb.* 2016, 352). Deze wet is op 6 december 2016 in werking getreden (*Stb.* 2016, 451). Het bijbehorende Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid (*Stb.* 2016, 559) is op 1 januari 2017 in werking getreden. Zowel voormelde wet als besluit zullen van toepassing zijn voor het boekjaar dat aanvangt op of na 1 januari 2017.

32) Bpb 2.1.7 ii Nieuwe Code. Opvallend is dat daarin wordt verwezen naar de criteria opgenomen in bpb 2.1.8, waarin onder vi wordt gesproken over een commissaris die een aandelenpakket houdt van ten minste 10%, terwijl in bpb 2.1.7 iii wordt verwezen naar een belang van *meer* dan 10%.

33) Bpb III.4.2 Oude Code.

34) Bpb 2.1.9 Nieuwe Code.

35) Zie in dit verband het document van de Commissie "Reacties op het Voorstel voor herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code. Verantwoording van het werk van de Commissie", 2016, p. 11, via www.mccg.nl.

36) Consultatiedocument van de Commissie "De Nederlandse Corporate Governance Code. Voorstel voor herziening. Een uitnodiging voor commentaar", 2016, p. 24-25, via www.mccg.nl.